

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia li.bb@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om betänkandet Bättre information om hyresbostäder - kartläggning av andrahandsmarknaden och ett förbättrat lägenhetsregister (SOU 2023:65)

Er beteckning: LI2023/03518

Länsstyrelsen i Örebro län, hädanefter Länsstyrelsen, yttrar sig nedan över remiss av betänkandet Bättre information om hyresbostäder - kartläggning av andrahandsmarknaden och ett förbättrat lägenhetsregister (SOU 2023:65).

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter

- Sammantaget är Länsstyrelsen positivt inställd till att förslaget ges för att skapa mer ordning och reda på bostadsmarknaden. Syftet med förslagen bör i grunden vara att skapa trygga boendevillkor för de som är särskilt utsatta och som drabbas av osäkra uthyrningar och höga andrahandshyror, så som ensamstående kvinnor, nyanlända, personer som lever i utsatthet och barnfamiljer som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Länsstyrelsen önskar se fortsatt utredning med skarpa förslag kring hur detta arbete kan tas vidare.
- Länsstyrelsen välkomnar förslaget av ett utökat lägenhetsregister över hyresbostäder, men önskar ett tydliggörande kring fastighetsägarnas information till hyresgästerna om hur personuppgifterna hanteras.
- Länsstyrelsen föreslår att frågan om ett inrättande av en särskild kontroll- eller tillsynsmyndighet för att förelägga fastighetsägarna som inte fullgör sin skyldighet att lämna

uppgift om upplåtelseformerna, bör vara på plats vid ikraftträdandet för att förslaget ska få genomslag.

- Länsstyrelsen kan se nytta med att fler och mer tillförlitliga uppgifter om hyresbostäder tillgängliggörs för att förbättra möjligheterna att följa utvecklingen på hyresbostadsmarknaden. Länsstyrelsen föreslår vidare att det vore positivt om även hyresstatistiken omfattades av uppgifter om hyror, för att exempelvis utvärdera hyrorna och kartlägga strukturer mellan olika områden och fastighetsägare.

Länsstyrelsens synpunkter

Kartläggning av andrahandsmarknaden

Den kartläggning som utredarna har tagit fram utgör en början för att skapa mer ordning och reda på bostadsmarknaden och belyser de ojämlikheter som den kan medföra, inte minst på andrahandsmarknaden. Det är en mänsklig rättighet att ha en säker bostad, och det ligger även i Länsstyrelsernas uppdrag att tillgodose behovet att bostäder uppfylls. Ett nästa steg efter denna kartläggning bör vara att ge mer skarpa förslag riktade mot hur osäkra andrahandsuthyrningar ytterligare kan motverkas.

Ett utökat lägenhetsregister

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om ett utökat lägenhetsregister över hyresbostäder som ett led i att minska bedrägerier och svarthandel samt olovlig andrahandsuthyrning. Brottslighet som är kopplad till andrahandsuthyrning, exempelvis välfärdsbrottslighet, har ett stort mörkertal. Därför skulle ett utökat och förbättrat register kunna skapa en bättre lägesbild och på längre sikt kunna medföra att rätt insatser sätts in för att förebygga denna typ av brott. Det är dock viktigt att sekretesslagen och information om till exempel skyddade boenden inte röjs. Utredningen ger förslaget att uppgifter om vem som är förstahandshyresgäst i en specialbostad inte ska samlas in, vilket Länsstyrelsen anser är grundläggande för förslaget.

Länsstyrelsen anser att förslagen uppfyller dataskyddsförordningens principer och bedömer inte heller att ytterligare ändringar i sekretesslagstiftningen behöver göras utöver vad som föreslås i utredningen. Nuvarande sekretessbestämmelse i 6 § OSF omfattar

exempelvis fastighetsregistret, vilket bör innebära att regleringen och skyddet är tillräckligt för att också omfatta lägenhetsregistret.

Länsstyrelsen önskar dock ett tydliggörande kring fastighetsägarnas information till hyresgästerna om hur personuppgifterna hanteras. Här det viktigt att informationsöverföringen blir hanterbar, så att det inte orsakar en oro hos hyresgästen. Informationen kan tas emot olika beroende på individens funktionsnedsättning och behöver vara tillgänglighetsanpassad.

Vidare ser Länsstyrelsen nyttan med att fler aktörer får tillgång till lägenhetsregistret. Till exempel kan kommuner genom detta få bättre kännedom om vilka fastighetsägare som finns och verkar i den egna kommunen vilket är användbart i vräkningsförebyggande arbete och i arbetet med att motverka oseriösa fastighetsägare.

Utredningen ger förslag om att kommunen ska ha möjlighet att förelägga en fastighetsägare som inte fullgör sin skyldighet att lämna uppgift om upplåtelseformerna. Förslaget innebär även ett inrättande av en särskild kontroll- eller tillsynsmyndighet som bedöms som nödvändig, men leder till ökad administration och kostnad för kommunerna, vilket utredarna inte anser är motiverat. Denna fråga är inte vidare utredd men bör vara på plats vid ikraftträdandet för att förslaget ska få genomslag.

Förbättring av hyresstatistiken

Länsstyrelsen kan se nyttan att fler och mer tillförlitliga uppgifter om hyresbostäder tillgängliggörs för att förbättra möjligheterna att följa utvecklingen på hyresbostadsmarknaden. En förbättring av hyresstatistiken kan bidra till ännu bättre kunskap om bostadsbeståndet och tillgång till hyresstatistik skulle förfinas kommunernas underlag vid prognostisering av bostadsbehoven. Vidare vore det därför positivt om även hyresstatistiken omfattades av uppgifter om hyror, till exempel för att kartläggning av hyror och strukturer som finns mellan olika områden och fastighetsägare.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med samhällsplanerare Aila Kollenhag som föredragande. I handläggningen av ärendet har även samhällsplanerare Emily Folkö, chefsjurist Anna Mia Thuringer medverkat.